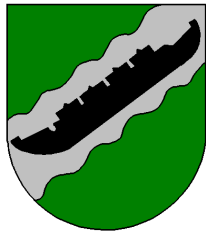

Kh 9.6.2008 § 132
Liite kh nro 1
Kh 8.6.2009
Kh 17.8.2009
Valt. 31.8.2009 § 61

UTAJÄRVEN KUNTA
Elinkeinostrategia
2009 - 2014

UTAJÄRVEN KUNNAN ELINKEINOSTRATEGIA 2009 – 2014

SISÄLTÖ

i.TAUSTAA.....	3
ii.JOHDANTO.....	3
iii.KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALAT – Mitä kehitetään ?.....	4
iv.PAINOPISTEALUEIDEN KEHITTÄMISEN TOTEUTTAMINEN – Miten kehitetään?.....	5
3.5.1Osaaminen.....	5
3.5.2Infrastruktuuri.....	5
3.5.3Markkinointi.....	5
3.5.4 Yrityspalvelut.....	6
v.HANKEKOKONAISUUDET – Millä toimenpiteillä kehitetään ?.....	7
vi.MARKKINOINTIViestintä JA IMAGO – Mitä ja miten kerrotaan ?.....	7
vii.ELINKEINOJEN KEHITTÄMISEN ORGANISOINTI, TYÖNJAKO JA RAHOITUS – Ketkä tekevät ja rahoittavat ?.....	7
viii.VAIKUTTAUVUUDEN MITTAAMINEN.....	9
ix.JATKO.....	11

i. TAUSTAA

Utajärven kunnan elinkeinostrategialla linjataan vuorovaikutuksen kehittämistä Oulun, valtakunnan ja kansainvälisten kohdealueiden kanssa. Tuloksellisesta vuorovaikutuksesta odotetaan työpaikkojen lisääntymistä kunnassa ja alueella. Elinkeinoelämän kansainvälistyminen korostaa kansainvälisten yritysten ja muiden toimijoiden tiedostamista ja heidän mukanaan tuomien seikkojen ottamista huomioon elinkeinoja kehitettäessä. Kansainvälistymisellä luodaan edellytyksiä elinkeinojen kehittämislle.

Elinkeinostrategia on linjassa Pohjois-Pohjanmaan Liiton ja seudullisten ao. ohjelmien kanssa. Euroopan Unionin aluepoliittisia ohjelmia hyödynnetään strategian toteuttamisessa.

Vuonna 1997 perustettu Utajärven Yrityspuisto Oy on merkittävin väline kunnan elinkeinostrategian toteuttamisessa. Osakeyhtiö-muotoisena yrityspuistolla on elinkeinojen kehittämisessä selkeästi paremmat mahdolliset toimet joustavammin, asiantuntevammin ja tiivistä yhteistyötä yrittäjäkenttään tehden, perinteiseen kunnalliseen päätöksentekoon verrattuna. Utajärven kunta omistaa Utajärven Yrityspuisto Oy:n kokonaisuudessaan.

Utajärven kunnanhallituksella ja valtuustolla on vastuullaan elinkeinojen kehittämisen strateginen ohjaus. Kunnanhallituksen ja valtuuston kokonaisohjaus toteutuu yhdessä elinkeinostrategian sekä asumis- ja maankäyttöohjelman kautta. Ohjelmien tavoitteina on linjata työpaikkojen, asukkaiden määrän ja imagon sekä kunnan identiteetin kehittämistä.

Erityisen tärkeää kunnan yleisen aktiivisuuden lisäämiseksi on tiedottaa hyvistä saavutuksista, joita saadaan aikaan. Positiivinen viestintä kasvattaa luottamusta ja motivoi uusiin innovaatioihin ja kehittämiseen. Perimmäinen kehittämistyön tulos on kunnan alueella olevien voimavarojen kasvaminen ja asukkaiden parempi hyvinvointi. Kehittämisen perusta on kunnossa oleva kuntatalous.

ii. JOHDANTO

Elinkeinostrategian perustavoitteena on Utajärven kunnan resurssipohjan vahvistaminen. Tässä strategiassa yleisellä resurssipohjalla tarkoitetaan kunnan asukasmäärää, yritysten määrää, työpaikkojen määrää, joiden kehittämistä tavoitteistetaan ja seurataan.

Kunnan yritystoiminnan eri toimialojen menestyksellinen toiminta parantaa edellytyksiä kunnan toimintaresurssien kehittämislle. Tästä syystä on kunnan kannalta viisasta omilla toimillaan edesauttaa elinkeinotoimintojen kehittämistä. Yhteiskunnan rahallinen osallistuminen kunnan ja alueen kehittämiseen toteutuu pääasiassa suunnitelmallisesti kehittämishankkeiden eli projektien kautta.

Kunnan toiminta elinkeinotoimintojen kehittämisessä perustuu vahvuuksien hyödyntämiseen ja ns. pullonkaulojen eli kehityskapeikkojen ongelmien käsittelyyn ja vähentämiseen. Tällaisia asioita ovat mm. toimitilojen rakentaminen ja vuokraaminen sekä erillisillä päätöksillä myyminen elinkeinotoimintoja varten. Lisäksi asiantuntija-avun välittämistä ja muita erillistoimia käytetään edistämään työpaikkojen syntyä paikkakunnalle.

Kunnan kannalta kokonaisansaintalogiikka koostuu verotuloista ja muista maksuista sekä niiden kerrannaisvaikutuksista paikkakunnalla, joita yritykset ja niiden työntekijät maksavat kunnalle. Kerrannaisvaikutukset syntyvät yleisen taloudellisen aktiviteetin paranemisesta paikkakunnalla.

Merkittävä yksittäinen Utajärven elinkeinojen kehittymiseen vaikuttava asia on logististen yhteyksien parantaminen Ouluun. Hidas ja kapea tie Oulun alueelle vaikeuttaa tällä hetkellä Utajärven kunnan markkinointia asumis- ja yrittämisalueena. Samoin rautatieliikenteen ja linja-autoliikenteen yhteensopimattomuus vaikeuttavat työn ja asumisen yhteensovittamista Oulun seudulle.

Erillisessä Utajärven kunnan asumis- ja tonttiohjelmassa määritellään asumiseen ja julkisiin palveluihin liittyvät osa-alueet yleisen viihtyvyyden ja asumisen sekä paikkakunnan imagon ja identiteetin näkökulmista.

Elinkeinostrategian tavoitteena on määritellä tavoitteita ja linjata toimenpiteitä, joilla

- luodaan ja kehitetään toimintaedellytyksiä uudelle yritystoiminnalle
- luodaan ja hankitaan uusia yrityksiä alueelle
- turvataan ja vahvistetaan olemassa olevien yritysten toimintaa
- linjataan hankkeiden toimintaperiaatteita
- kehitetään alueen markkinointia
- edistetään kyläseurojen ja kolmannen sektorin toimintaa
- edellä oleva toiminta organisoidaan

2.1 Utajärven kunnan elinkeinostrategian visio

Utajärven kunnasta muodostuu työpaikkoja, asumista ja palveluja kehittämällä Oulun kasvualueen elinvoimainen, kulttuuristaan ja ympäristöstään huolehtiva kuntakeskus.

Kunnallisen elinkeinopolitiikan tehtävät

Utajärven kunnan elinkeinopolitiikan tehtävät ovat seuraavat:

1. Yhdyskuntasuunnittelu ja –rakentaminen erityisesti yritysten näkökulmasta (mukana myös asuminen, ympäristö, liikenne ja viestintä)
2. Elinkeinojen kehittämistä koskevan koulutustoiminnan koordinointi
3. Sosiaali- ja terveyspalvelujen yritystoiminnan edistäminen
4. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden yritystoiminnan edistäminen
5. Elinkeinopolitiikan pitkäjänteinen suunnittelu (mukana myös maaseutuelinkeinot)
6. Yritysilmailon kehittäminen
7. Kunnan elinkeinopoliittinen viestintä ja markkinointi
8. Yrityksneuvonta
9. Yritysten välitön tukeminen
10. Kunnan yhteistyöverkottumisen edistäminen (mukana myös yritysten verkottumisen edistäminen)

iii.

KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALAT – Mitä kehitetään ?

Painopistealat on jaoteltu alkutuotantoon (maa- ja metsätalous) ja ympäristötoimialaan, tuotannollisiin (teollisuus) toimialoihin, kauppaan ja palveluihin, hyvinvointipalveluihin ja matkailuun.

3.1 Alkutuotanto ja ympäristötoimiala

- tavoitteena alkutuotannon toimialan monipuolistaminen ja kehittäminen
- alkutuotannon jatkojalostuksen kehittäminen (mylly, leipomo, marjat, juurekset ym.)
- luonnonvara-alaan? liittyvän yritystoiminnan kehittäminen
- perinteisiä alkutuotannon yrityksiä tuetaan laajentumaan mm. energiasektorille

3.2 Tuotannolliset toimialat

- puun jatkojalostuksen kokonaisvaltainen kehittäminen
- energiateollisuuden (esim. turve, energiapuu) kokonaisvaltainen kehittäminen
- muoviteollisuuden kehittäminen
- metalliteollisuuden kehittäminen
- yritysten tarvitsemien toimitilojen rakentaminen ja vuokraaminen

3.3 Kauppa ja palvelut

- tilojen rakentaminen ja vuokraaminen
- erillistoimet

3.4 Hyvinvointipalvelut

- Rokuan alueesta kehittyä hyvinvointipalveluja tarjoavien yritysten keskittymä
- tilojen rakentaminen ja vuokraaminen
- hyvinvointipalvelujen yritystoiminnan kehittäminen

3.5 Matkailu

- matkailun kokonaisvaltainen kehittäminen
- matkailuun liittyvän infrastruktuurin kehittäminen, rakentaminen ja vuokraaminen

iv. **PAINOPISTEALUEIDEN KEHITTÄMISEN TOTEUTTAMINEN – Miten kehitetään?**

Elinkeinopolitiikan toteuttamisen keskeisiä painopistealueita kehitetään osaamisen, infrastruktuurin, markkinoinnin ja yrityspalveluiden keinoin.

3.5.1 Osaaminen

- Osaamisperustan vahvistaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen
- Osaamiskeskus- ja innovaatiotoiminta
- Toimialakohtaiset kehittämis- ja koulutushankkeet
- Sähköisen toimintaosaamisen kehittäminen
- Työvoiman palvelukeskus

3.5.2 Infrastrukturi

- Strategiset aluekehittämishankkeet
- Asuntopolitiikka
- Tontti- ja toimitilahankkeet
- Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet

3.5.3 Markkinointi

- Kunnan ja Yrityspuiston markkinointi messuilla ym.
- Kuntaimagon pitkäjänteinen rakentaminen

- Matkailuneuvonta ja –markkinointi
- Vientirengashankkeet ja muu kv -markkinointi

3.5.4 Yrityspalvelut

- Yritysten neuvontapalvelut yhdessä Oulunkaaren kuntayhtymän, TE -keskuksen ym. toimijoiden kanssa yhteistyössä
- Maatalouden yrityspalvelut ja viranomaistehtävät

v. HANKEKOKONAISUUDET – Millä toimenpiteillä kehitetään ?

- EU –ohjelmakauden 2008-2013 aikana elinkeinostrategian painopistealueita kehitetään suunnitelmallisilla kehittämishankkeilla ja osallistamalla alueellisiin, maakunnallisiin ja kansainvälisiin kehittämishankkeisiin. Utajärven kunta ja Utajärven Yrityspuisto Oy osallistuvat mm. seuraaviin hankekokonaisuuksiin:

- Ou-Ka kehittämisvyöhyke
- Oulujoki-strategia ja Oulujoen moninaiskäyttö
- Humanpolis
- Toimintaryhmähankkeet
- Yrityskehityshankkeet
- muut alueelliset, kansalliset ja kansainväliset kehittämishankkeet

vi. MARKKINOINTIVIESTITÄ JA IMAGO – Mitä ja miten kerrotaan ?

Kunnan viestinnän keskeinen tekijä tiedon perille menemisen kannalta on imago, eli mielikuva kunnasta. Tutkimusten mukaan kerrottu viesti kohteesta suodattuu ”imagosiivilän” läpi. Jos kunnan imago on hyvä, niin viesti vahvistuu, mutta jos imago on huono niin kerrottu positiivinen viesti menettää merkitystään, kadottaa sen kokonaan tai kääntyy pahimmillaan negatiiviseksi. Elinkeinostrategian toteuttamisen tehtävät ovat viestinnän näkökulmasta seuraavat:

- 1) kunnan imagon rakentaminen laaditun seudullista viestintästrategiaa noudatellen
- 2) kunnan ja alueen kokonaismarkkinointi
- 3) kunnan, yritysten ja yhteisöjen viestintäyhteistyö
- 4) tienvarsimainonta ja opasteet
- 5) kunnan keskustan ja yritysalueiden siisteys ja järjestys

Edellä mainittuihin viestintään liittyviin seikkoihin valmistellaan yhteishankkeita.

vii. ELINKEINOJEN KEHITTÄMISEN ORGANISOINTI, TYÖNJAKO JA RAHOITUS – Ketkä tekevät ja rahoittavat ?

Elinkeinojen kehittämisestä vastaavat Utajärven kunnan osalta kunnanhallituksen ja valtuuston alainen kehittämispalvelujen hallintokunta ja erillisenä yhtiönä Utajärven Yrityspuisto Oy, jonka Utajärven kunta omistaa 100 prosenttisesti. Elinkeinojen kehittämisen rahoittamiseen käytetään kunnan rahoitusta, Utajärven Yrityspuisto Oy:n rahoitusta, yhteishankkeissa kolmannen osapuolen rahoitusta sekä eri rahoitusohjelmissa saatavissa olevaa rahoitusta, joita on tarjolla sekä kansallisena että EU:n laajuisena rahoituksena.

Utajärven Yrityspuisto Oy:n vastuullisina toimijoina kunnan suuntaan ovat toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja ja hallitus sekä käytännön toimissa Utajärven Yrityspuisto Oy:n sihteeri. Utajärven kunnan suunnasta yhtiöön päin toimivat kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja sekä erillisten päätösten kautta kunnanhallitus ja valtuusto.

Utajärven kunnan toimenpiteet ja rahoitus:

Kunnan toimenpiteet elinkeinojen kehittämiseksi:

- päättää elinkeinostrategiasta
- yritystonttien ja liiketonttien kaavoitus,
- hanketoiminnan kuntaosuudet
- kunnan hankkeiden toteuttaminen
- myy omia palvelujaan ja resurssejaan Utajärven Yrityspuisto Oy:lle
- ostaa elinkeinojen kehittämisen palveluja ja hankkeiden hallinnointia sekä toteuttamista Utajärven Yrityspuisto Oy:ltä
- päättää kunnan elinkeinotoiminnan budjetista, joka sisältää Utajärven Yrityspuisto Oy:ltä ostettavien ja sille myytävien palvelujen kustannukset/tulot sekä toiminnan turvaamiseen tarvittavat resurssit
- päättää vuosittain turvata Yrityspuiston yritystilarakentamishankkeiden rahoituksen siten, että hankkeen vakuusarvon ylittävällä osuudella, arviolta 40 % hankkeen kustannusarviosta lisätään Yrityspuiston osakepääomaa, tai
- päättää riittävästä omavelkaisesta takauslimiitistä Utajärven Yrityspuisto Oy:n lainoille, jotta rahoituskustannukset olisivat mahdollisimman edulliset
- Utajärven kunta delegoi tällä strategialla yrityskohtaisten neuvottelujen käymisen ja päätösten tekemisen Utajärven Yrityspuisto Oy:lle
- kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksista päättäminen vuosittain
- hakee ja hallinnoi päättämänsä kehittämishankkeet

Utajärven Yrityspuisto Oy:n toimenpiteet ja rahoitus:

Yrityspuistolla on hallitus ja toimitusjohtaja, jotka vastaavat yhtiön toiminnasta:

- elinkeinostrategian operatiivinen toteuttaminen tarvittaessa kunnanhallituksen lisäohjeistuksen perusteella.
- yritystilojen rakentaminen tai rakennuttaminen ja vuokraaminen sekä myyminen yhteistyössä kunnan kanssa
- kehittämishankkeiden tuloksiin tähtäävä toteuttaminen
- yhteistyötahojen kanssa toteutettavien hankkeiden hallinnointi
- osallistuu kunnan valtuuttamana toimijana kylien, järjestöjen ja vastaavien partnereiden kehittämishankkeiden suunnitteluun ja
- osallistuu kunnan valtuuttamana toimijana mökkiläistoimikunnan toiminnan kehittämiseen
- voi toimia tapahtumien järjestäjänä
- voi huolehtia kunnan markkinointiin liittyvistä tehtävistä ja kampanjoista
- vastaa neuvotteluyhteydessä olevien yritysten riittävästä tutkimisesta ja hankkeiden suunnittelusta sekä laskelmista rahoituspäätösten tausta-aineistoksi
- osallistuu yritysten kehittämiseen yhdessä yritysten kanssa
- vastaa omien kehittämishankkeiden hallinnoinnista ja osallistuu kunnan puolesta tarvittaessa niiden hankkeiden hallinnointiin, joissa kunta on päättänyt olla mukana
- vastaa yhteistyössä kunnan kanssa elinkeino- ja hankeyhteistoiminnasta mm. naapurikuntien, Oulunkaaren sekä Oulun Seudun suuntaan.
- vastaa yhteistoiminnasta yrittäjien ja yrittäjäjärjestöjen suuntaan (mm. Utajärven Yrittäjät ry ja MTK)
- vastaa alkutuotantoon liittyvien maaseutuyritysten kehittämistoiminnasta
- vastaa yhteistyöstä seudullisten elinkeinoasioiden yhteistyöverkoston ja Suomen Yrityskummit ry:n kanssa
- vastaa yhdessä kunnan kanssa matkailun imagomarkkinoinnista kunnan osalta ja osallistuu matkailun markkinointiin

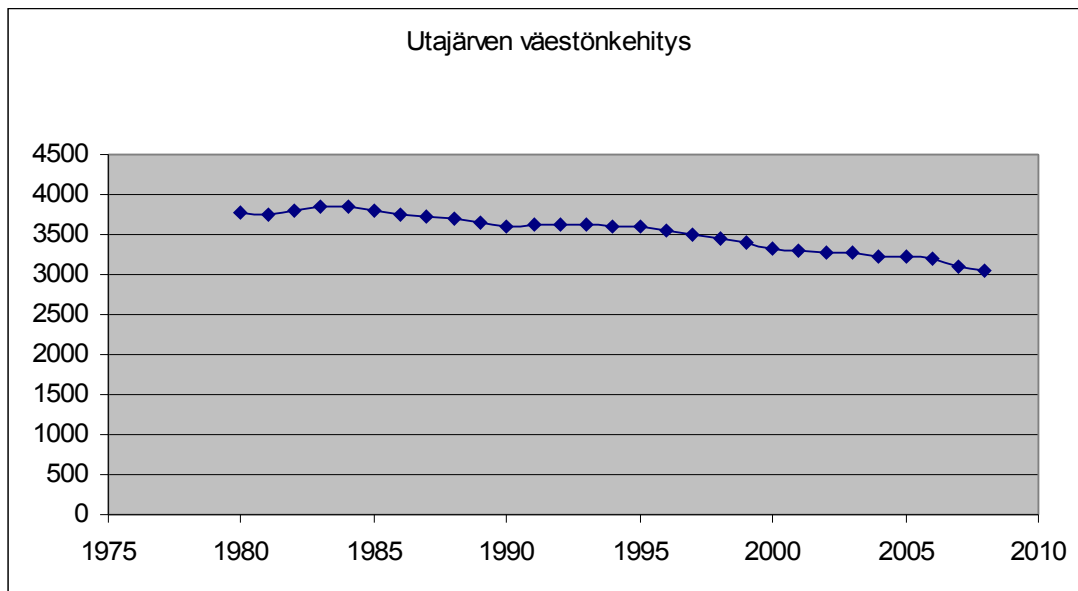
- Utajärven Yrityspuisto Oy voi niin päättäessään ja kunnan suostumuksella myöntää yrityksille aloittamis-, koulutus- tms. avustuksia ja osuuksia, jotka kunta ottaa huomioon päättäessään mahdollisesta omasta rahoitusosuudestaan Utajärven Yrityspuisto Oy:lle

viii. VAIKUTTAVUUDEN MITTAAMINEN

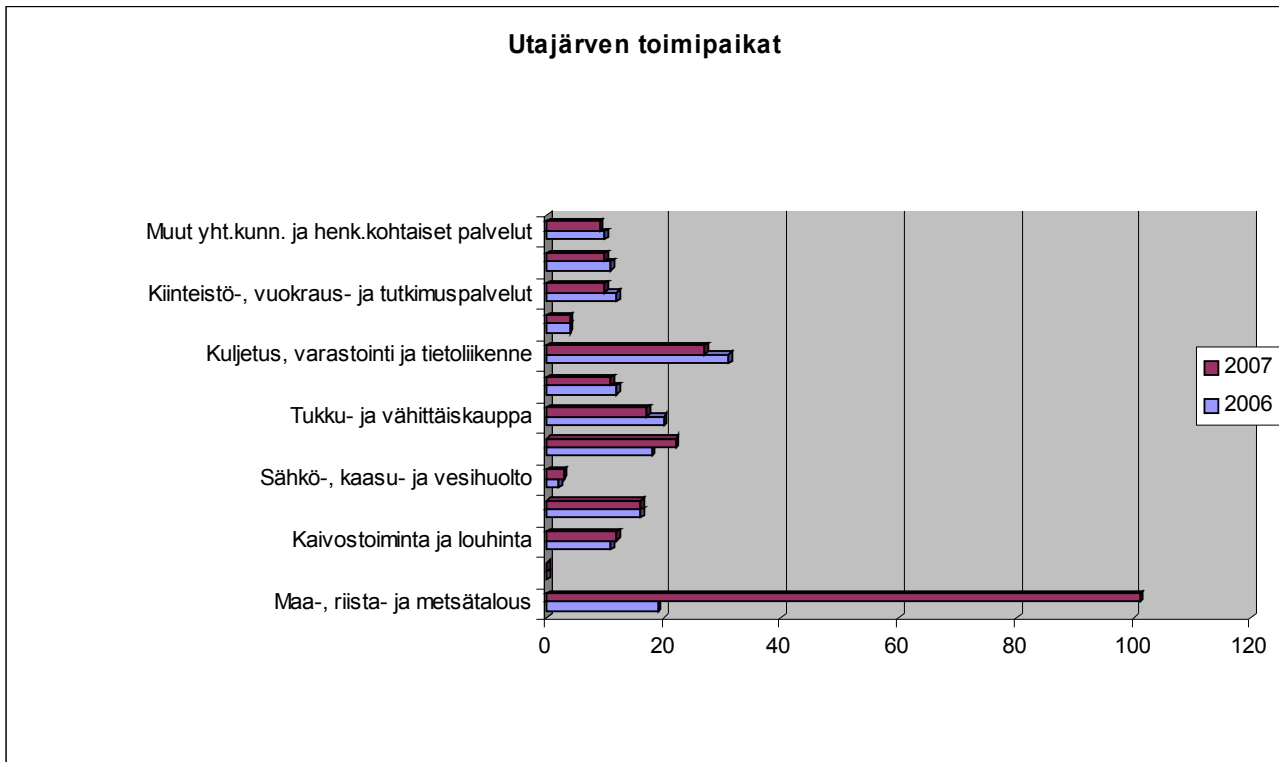
Utajärven kunnan elinkeinostrategian vaikuttavuutta arvioidaan seuraavilla mittareilla

- Työpaikkakehitys työssäkäyntialueella (Muhos, Utajärvi, Vaala)
- Utajärven Yrityspuisto Oy:n tiloissa ja alueella olevien työpaikkojen määrä
- Työttömyyden kehitys suhteessa vertailukuntiin

Utajärven väestön kehitys

Utajärven toimipaikat toimialoittain

Yritystiheys asukasta kohti

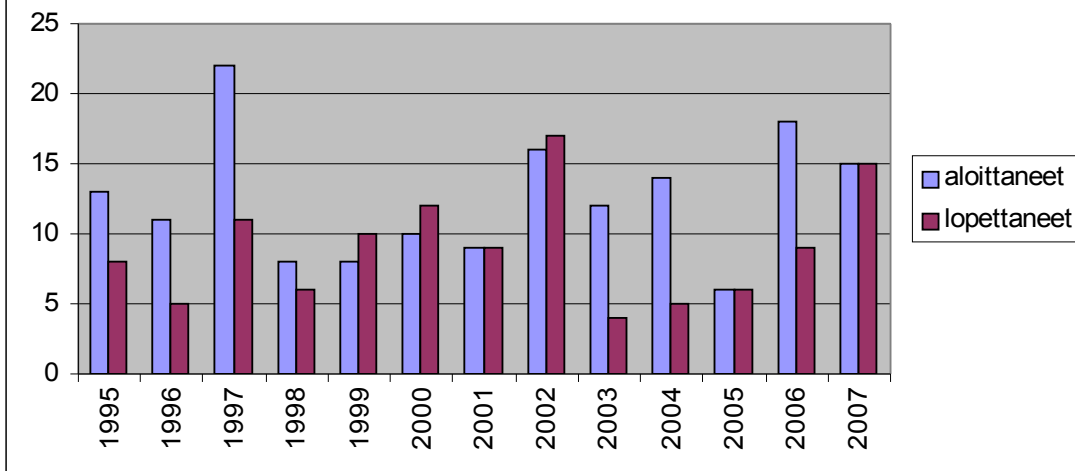
Utajärven yritystiheys verrattuna kuntiin, maakuntaan ja valtioon.

Kunta	Asukasluku 31.12.2007	Toimivat yritykset 31.12.2007	Yritystä / 1000 asukasta
Ii	9 077	408	44,9
Pudasjärvi	9 142	457	50,0
Utajärvi	3 108	179	57,6
Yli-Ii	2 299	9	39,6
Oulunkaaren seutukunta	23 556	1 272	54,0
Pohjois-Pohjanmaa	383 411	17 904	46,7
Koko maa	5 300 484	305 865	59,6

Edellisestä tilastosta huomataan, että seutukunnan kunnista Utajärvellä on Ii:n jälkeen toiseksi korkein yritystiheys ja alle 3 yritystä / 1000 asukasta pienempi kuin valtakunnassa keskimäärin.?

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset Utajärvellä 1995 - 2007

ix.

JATKO

Strategian pohjalta päivitetään Yrityspuisto Oy:n liiketoimintasuunnitelma, syksy 2009
Luodaan seurantajärjestelmä, josta saadaan palautetta toiminnan ohjaukseen
Arviointi , tarvittaessa strategian tarkennus vuosittain nykytila-analyysin yhteydessä
Elinkeinostrategian käytännön toimet suunnitellaan yksityiskohdiltaan vuosittain Utajärven
Yrityspuisto Oy:n liiketoimintasuunnitelman päivityksien yhteydessä.
Kunta varaa vuosittain talousarvioonsa määrärahan Yrityspuiston toimintaan.